

WATER- EN HAGELSCHADE:

‘Geen ramp’, wel voor de kweker

‘Brede weersverzekering niet werkbaar’

Slechts een beperkt deel van de getroffen agrarisch ondernemers zal een beroep kunnen doen op zijn verzekering voor de schade aan gewassen. “Voor ondernemers werkt de brede weersverzekering niet”, stelt LLTB-voorzitter Léon Faassen. “Zeker voor de duurdere teelten niet. En ook gewassen die nu door de nattigheid niet geplant kunnen worden vallen niet onder de brede weersverzekering. Daarbij is in deze regio sprake van een glooiend landschap en dus geen uniformiteit.”

Lelieteler Mans herkent die problemen. “Om een beroep te kunnen doen op de brede weersverzekering moet je 30 procent schade hebben, dat is bijna nooit het geval met glooiende percelen. Daarbij wordt gemiddeld maar 25 procent uitgekeerd en zijn de premies simpelweg veel te hoog.” Ook merkt Mans op dat de brede weersverzekering een lastige is in het geval van contractteelt. “Je kunt niet verzekeren wat juridisch niet van jou is. En de contractgever stuit op problemen, omdat hij op papier niet de huurder van de percelen is.” Mans pleit voor een laagdrempeligere weersverzekering, gespecificeerd per gewas. Vanuit de brancheorganisaties wordt momenteel actief lobby gevoerd richt politiek Den Haag. Op die manier wordt getracht toch een schadevergoeding te bewerkstelligen voor de getroffen ondernemers. Daarnaast wordt – met het oog op de toekomst – aangedrongen op een grondige evaluatie van de brede weersverzekering.

Grote bruine plekken in een lelieperceel waar je tot je enkels aan toe in de prut wegzakt. Het zijn de trieste resultaten van het extreme weer afgelopen periode in Limburg en Brabant. Staatssecretaris Martijn van Dam van Economische Zaken bezocht 29 juni de regio, maar bleek niet voornemens deze tot rampgebied te verklaren. Ondertussen blijft de schade oplopen, onder andere in de bloembollenteelt.

Tekst en fotografie: Jeannet Pennings

Maar liefst 280 millimeter water. Lelieteler en akkerbouwer Wilbert Mans uit Weert kreeg het in amper vier weken tijd voor zijn kiezen. En met hem vele andere land- en tuinbouwers in met name Noord-Limburg en Zuidoost-Brabant. Extreme hagel deed daar 23 juni nog een schepje bovenop met als gevolg een spoor van vernieling door gewassen en aan gebouwen. De omvang van de directe schade is nog nauwelijks goed in kaart te brengen, maar wordt geraamd op zeker enkele honderden miljoenen euro's. Daar komt de – misschien nog wel grotere – vervolgschade bij. Zo is in de lelie- en dahliateelt ook uitgangsmateriaal voor de komende jaren verloren gegaan als gevolg van de wateroverlast en hagelschade.

GEEN WTS

Staatssecretaris Martijn van Dam van Economische Zaken kwam woensdag 29 juni de schade met eigen ogen aanschouwen en praatte met enkele gedupeerde ondernemers en woordvoerders van de land- en tuinbouw. “Het is ongelooflijk hoe het weer hier heeft huisgehouden”, zei hij vanaf een zwaar getroffen lelieperceel in Ell. Toch kon Van Dam naar eigen zeggen de regio niet als rampgebied bestempelen. “We spreken

pas van een nationale ramp als bijvoorbeeld de dijken doorbreken en er sprake is van schades die niet verzekeraar zijn. Van die regeling kunnen we in dit geval waarschijnlijk geen gebruik maken.” Ondanks de nadrukkelijk oproep van de land- en tuinbouw en de lokale en regionale overheden, zal de Wet tegemoetkoming schade bij rampen (WTS) dan ook niet in werking treden. Wilbert Mans, die 29 juni de bollensector vertegenwoordigde, begrijpt dat de staatssecretaris niet bij machte is om wet- en regelgeving aan te passen, maar benadrukt dat de extreme water- en hagelschade in zijn regio op de politieke agenda moet komen. “De schade is zo extreem en de impact zo groot, daar is bijna geen voorstelling van te maken”, aldus de ondernemer. Mans maakte zelf ook de wateroverlast van 1998 mee. De gevolgen zijn nu groter, stelt hij vast. Toen zaten we veel verder in het groeiseizoen en kon het gewas en de bodem nog aardig wat hebben. Nu zijn de lelies net geplant. De planten hebben nog geen reserves opgebouwd; ze hebben hooguit bovenwortels gemaakt, nog geen onderwortels.”

VERVOLGSCHADE

Sinds 1 juni is Mans dagelijks met meerdere medewerkers aan het pompen en greppels graven. Desondanks schat de Limburgse lelieteler dat zeker een kwart van zijn oogst verloren

Ruim twintig bollentelers getroffen

Een inventarisatie vanuit de KAVB leert dat ruim twintig bloembollentelers getroffen zijn door de extreme wateroverlast in Limburg en Brabant. Het gaat voornamelijk om lelies, maar ook om dahlia's en een perceel tulpen. Naar schatting heeft zo'n 150 tot 200 hectare waterschade opgelopen. Ook is bekend dat minstens drie bollentelers uit Zuidoost-Brabant schade aan hun gebouwen en gewassen hebben door de extreme hagel.

is. “De bruine plekken in de lelies die je nu ziet, worden nog eens zo groot.” Voor Mans is de lelieteelt op dit moment zijn grootste zorgkind, een duur en kwetsbaar gewas. Ook de schade in zijn schorseneren en asperges is fors. De ondernemer maakt zich tevens zorgen over de vervolgschade. “Welke kwaliteitsproblemen komen er later in het traject naar voren? En voor de lelies geldt dat het moment van koppen eraan komt, maar je bent op dit moment als de dood dat je met je machine op het veld wegzakt. De tweejarigen die er al aan toe waren om gekopt te worden, hebben wij met de heggeschaar afgesnoeid.” Gelukkig kan Mans met zijn zelfrijdende spuit wel het veld op, maar ook dat is voor veel telers een probleem. “Het regent bijna elke dag en de vuurdruk is enorm.”

MAATREGELEN

Vlak nadat duidelijk werd dat de waterschade in Limburg buiten proportioneel was, kwam vanuit een aantal regio's kritiek op de waterschappen. Herkenbaar voor Mans: “Sloten worden hier niet of nauwelijks gemaaid en stuwen blijven te lang omhoog staan.” De ondernemer merkt op dat de grondwaterstand momenteel 0,5 tot 1,5 meter hoger is dan de winterstand. Waterschap Peel en Maasvallei heeft eind juni gereageerd door de stuwen in winterstand te plaatsen en sloten en beken verneld te maaien. De LLTB pleit voor onder andere een dynamischer watersysteem en aanpassing van het maaibeeld. Staatssecretaris Van Dam gaf aan dat er samen naar oplossingen gezocht moet worden. “Het mag niet zo zijn dat bedrijven die in de kern gezond zijn, failliet gaan door de extreme wateroverlast en hagelschade.” Om ‘gezonde’ bedrijven overeind te houden denkt hij aan een regeling als werktijdverkorting, maar ook aan een borgstelling voor banken om te zorgen dat financieringen niet stil komen te staan. “Over een lening moet weer 8 procent rente betaald worden”, reageerde LLTB-voorzitter Léon Faassen sceptisch. Kortom, daarmee zijn de getroffen ondernemers er nog niet...

Wilbert Mans: ‘Misschien nog wel zorgelijker: de vervolgschade’

Staatssecretaris Van Dam: ‘Het mag niet zo zijn dat gezonde bedrijven hierdoor failliet gaan’. Links: LLTB-voorzitter Léon Faassen